

NOTA DE PREMSA

comunicacio@iphes.cat
www.iphes.cat

Les excavacions a la Balma de la Griera de Calafell demostren que el jaciment va ser ocupat pels neandertals durant més de 100.000 anys

Tarragona, 10 gener de 2023. Entre els dies 23 de novembre i 15 de desembre s'ha dut a terme una nova campanya d'excavacions a la Balma de la Griera (o Graiera) de Calafell, sota la direcció de Juan Ignacio Morales, investigador postdoctoral Maria de Maeztu a l'IPHES-CERCA i col·laborador del SERP de la Universitat de Barcelona.

Vista general de la superfície d'excavació de la Balma de la Griera de Calafell. Fotografia: Juan Ignacio Morales / IPHES-CERCA

La campanya de 2022 s'ha presentat amb un doble objectiu. Per una banda, continuar avançant en el coneixement de la llarga seqüència d'ocupacions humanes documentada a la Balma de la Griera aprofundint en el sondeig estratigràfic. Per l'altra, continuar amb l'excavació en extensió del nivell IIIa, a on es documenten ocupacions neandertals datades entre fa 70.000 i 80.000 anys.

Treballs d'excavació del nivell IIIa de la Balma de la Griera durant aquest mes de desembre.
Fotografia: Juan Ignacio Morales / IPHES-CERCA

La seqüència arqueològica de la Balma de la Griera mostra un dels registres d'ocupació humana més amplis del NE Peninsular, amb nivells del Paleolític superior corresponents a l'Epipaleolític, Magdalenià i Aurinyacià (entre fa 13.000 i 35.000 anys), així com una llarga sèrie d'ocupacions del Paleolític mitjà d'entre fa 60.000 i 150.000 anys. A més, la continuació del sondeig durant les excavacions de 2022 ha permès constatar l'existència de dos nous nivells arqueològics d'una antiguitat encara superior i amb presència d'eines lítiques, abundants restes de fauna i evidències d'un us intensiu del foc. Durant aquesta campanya s'ha procedit a mostrejar aquests nous nivells amb els investigadors Martina Demuro i Lee Arnold, de la University of Adelaide (Australia) per tal d'obtenir datacions mitjançant la tècnica de l'OSL.

El sondeig manual realitzat a la superfície d'excavació ha permès documentar nous nivells arqueològics més antics als coneguts fins ara. Fotografia: Juan Ignacio Morales / IPHES-CERCA

Tanmateix, l'excavació en extensió del nivell IIIa està permetent conèixer les dinàmiques tecnològiques i econòmiques dels grups neandertals durant el final de l'Estadi Isotòpic 5 i els inicis del 4, un moment en que les condicions climàtiques càlides interglacials, molt similars a les actuals, van donar pas a l'últim cicle glacial. Aquest gran canvi va generar un gran reconfiguració del paisatge, amb una davallada molt important del nivell del mar així com un canvi en els recursos disponibles. Comprendre les estratègies adaptatives dels neandertals davant del canvi climàtic i ecològic es un dels principals objectius de la recerca.

L'excavació del nivell IIIa durant la campanya de 2022 ha permès recuperar més de 1.500 restes d'indústria lítica i ossos dels animals consumits, posant de manifest com els grups humans que habitaven la Griera caçaven de forma sistemàtica grans herbívors com el cavall, el cérvol, el rinoceront, però també petites preses com conills o fins i tot tortugues terrestres.

Mandíbula de cavall recuperada en el nivell IIIa de la Balma de la Griera. Fotografia: Juan Ignacio Morales / IPHES-CERCA

Làmina de sílex recuperada en el nivell IIIa de la Balma de la Griera. Fotografia: Juan Ignacio Morales / IPHES-CERCA

La intervenció de 2022 ha comptat també amb la participació d'investigadors i estudiants de l'IPHES-CERCA, Universitat de Barcelona, Universidad de Santiago de

Comunicació IPHES
c-e: comunicacio@iphes.cat
Telèfon: 607 981 250
Zona Educacional 4. Campus Sescelades URV (Edifici W3)
43007, Tarragona

Compostela, Universidad Autónoma de Madrid, Universitat Autònoma de Barcelona, Universidad de Alicante així com de l'Institut d'Arqueologia de la Hebrew University of Jerusalem, la University of Adelaide i de l'Interdisciplinary Center for Archaeology and the Evolution of Human Behaviour (ICArEHB).

Finançament

La intervenció arqueològica a la Balma de la Griera s'emmarca en el projecte quadriennal ARQ001SOL-172-2022 "*Transicions culturals durant al Plistocè i l'Holocè al litoral – prelitoral de Catalunya*" vinculat a la Universitat de Barcelona" i aprovat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Les excavacions compten amb el suport i finançament de l'Ajuntament de Calafell.